

Interfederaal Korps van de
Inspectie van Financiën

Vlaamse Regering

Tom Blockmans

Tom.blockmans@vlaanderen.be

Contactpersoon

Ann.vanpeteghem@vlaanderen.be

Brussel, 9 oktober 2025

NOTA AAN MEVROUW CAROLINE GENNEZ

**Vlaams minister van Welzijn, Cultuur,
Armoedebestrijding en Gelijke kansen**

ONZE REFERENTIE
TB/2025003870

DATUM VAN ONTVANGST

8 oktober 2025

BETREFT :

Stopzetting bouwproject Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen

1. Het dossier

Het voorgelegde dossier bevat:

- de adviesaanvraag bij de Inspectie van Financiën;
- de nota aan de Vlaamse Regering.

De Inspectie van Financiën nam akte van de recente berichtgeving in de media met betrekking tot een mogelijke bredere hervorming van de sector van de Vlaamse musea, waarbinnen dit voorstel zou kaderen en gebaseerd zou zijn op een non-paper die besproken werd binnen de Vlaamse Regering. Het onderstaande advies houdt hiermee geen rekening, aangezien deze elementen geen onderdeel uitmaken van het dossier, noch direct werden bezorgd aan de Inspectie van Financiën, noch het voorwerp uitmaken van een formele beslissing van de Vlaamse Regering.

2. Beknopte samenvatting van het dossier

Het voorliggende dossier betreft de formele beslissing tot stopzetting van het bouwproject voor het Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen (M HKA). Deze beslissing wordt gemotiveerd door de noodzaak tot besparingen en de organisatorische tekortkomingen van het M HKA als instelling.

Ingevolge deze beslissing zal de Vlaamse Gemeenschap aan schadevergoeding verschuldigd zijn aan de architecten van het project, die 10% bedraagt van het resterende ereloon.

3. Opmerkingen van de Inspectie van Financiën

3.1 Wettigheid en regelmatigheid

Het voorliggende dossier omvat twee aspecten:

- de beslissing van de Vlaamse Regering tot stopzetting van het bouwproject;
- de mandatering van de bevoegde minister voor Cultuur voor de formalisatie van de stopzetting.

Aangezien het tweede onderdeel rechtstreeks noodzakelijk gevolg voortvloeit uit het eerste, zal de Inspectie van Financiën zich beperken tot het aspect van de stopzetting van het bouwproject.

In termen van motivering voor de stopzetting wordt verwezen naar enerzijds noodzakelijke besparingen en anderzijds de organisatorische zwakte van het M HKA als instelling die een kwaliteitsvolle invulling van de nieuwbouw zou onmogelijk maken. De inschatting van de budgettaire weerslag wordt in de volgende sectie besproken.

Behoudens de formulering in de nota aan de Vlaamse Regering bevat het dossier geen enkele onderbouwing waarom het M HKA als instelling anno 2025 organisatorisch niet sterk genoeg meer zou zijn voor de realisatie van het transitietraject en de invulling van het nieuwbouwproject. De organisatie van het M HKA of de samenstelling van de leidinggevenden binnen de instelling hebben, voor zover bekend bij de Inspectie van Financiën, geen wijzigingen gekend sinds de beslissing van de Vlaamse Regering op 21 april 2023. Het is dus onduidelijk op welke manier de instelling organisatorisch verzwakt werd tussen het moment van de beslissing en vandaag. Daarnaast wordt in de nota aan de Vlaamse Regering nergens toegelicht hoe de organisatorische staat van het M HKA dermate problematisch zou zijn dat de transitie naar de nieuwbouw niet langer gerealiseerd zou kunnen worden.

3.2 Doelmatigheid en budgettaire weerslag

Het directe budgettaire gevolg van de stopzetting van het bouwproject is de verschuldigde schadevergoeding aan de architecten ten belope van 10% van het resterende ereloon. In de nota aan de Vlaamse Regering wordt gesteld dat de betaling kan gebeuren op de oorspronkelijke vastlegging van de studieopdracht.

Het totale ereloon van het gekozen ontwerpteam Bovenbouw Architectuur + Christ & Gantenbein bedraagt 11.089.577,40 EUR inclusief btw. Er wordt in de nota aan de Vlaamse Regering toegelicht dat het definitieve bedrag van de schadevergoeding nog moet berekend worden door het projectteam, op basis van het totale ereloon en de reeds geleverde prestaties.

De Inspectie van Financiën heeft geen bezwaar bij de stelling dat de schadevergoeding kan opgevangen worden binnen de oorspronkelijke vastlegging van de studieopdracht, aangezien de schadevergoeding een percentage bedraagt van deze vastlegging.

Desondanks kan de Inspectie van Financiën niet anders dan concluderen dat het budgettaire luik van de voorliggende maatregel volledig ontoereikend werd uitgewerkt in de nota aan de Vlaamse Regering. Zo ontbreken minstens de volgende aspecten in de nota:

- de precieze berekening van de schadevergoeding voor het ontwerpteam;
- de aanwending van de vrijgekomen middelen, bij gebrek aan informatie kan de Inspectie van Financiën alleen meer veronderstellen dat deze zullen terugvloeien naar de algemene middelen van de Vlaamse overheid of het voorwerp uit zullen maken van de voorziene besparingen in het kader van de opmaak van de begroting 2026;
- mogelijke andere kosten direct verbonden aan de beslissing tot stopzetting;
- de gevolgen voor het huidige gebouw van het M HKA, dat in de toekomst zal moeten gebruikt worden, en daar niet noodzakelijk voldoende op voorzien is;
- de bestemming van de voorziene locatie van de nieuwbouw, en de gevolgen die daaromtrent werden gemaakt met de FOD Justitie voor de overdracht van de gronden;
- mogelijke indirecte financiële en juridische risico ingevolge de voorliggende beslissing en het gebrek aan voldoende motivering ervan.

De Inspectie van Financiën kan alleen maar vaststellen dat de budgettaire impact zoals besproken in de nota aan de Vlaamse Regering in het beste geval als fragmentarisch kan omschreven worden, en de meeste vragen onbeantwoord laat. De Vlaamse Regering wordt gevraagd om een beslissing te nemen zonder correcte inschatting van de (budgettaire) gevolgen ervan.

3.3 Lokale besturen

Er is geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op het personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de ontvangsten, de investeringen of de schuld.

3.4. RIA

De opmaak van een RIA is niet vereist.

4. Besluit

De Inspectie van Financiën verleent een ongunstig advies met betrekking tot het voorstel tot stopzetting van het bouwproject voor het Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen gelet op het totale gebrek aan onderbouwing ervan. Artikel 39 van het BVCO voorziet dat de adviezen van de Inspectie van Financiën de wettigheid, de regelmatigheid, de doelmatigheid en doeltreffendheid, de kostenefficiëntie en de budgettaire inpasbaarheid op termijn van voorstellen tot beslissing dienen te behandelen. De voorliggende nota aan de Vlaamse Regering voorziet voor geen enkel van deze aspecten de nodige documentatie, onderbouwing of motivatie.

Overeenkomstig artikel 53 van het BVCO kan de Inspectie van Financiën het voorstel tot beslissing in heroverweging nemen, indien een dossier die naam waardig met betrekking tot het voorstel wordt ingediend.

Overeenkomstig artikel 31, §1 van het BVCO is het begrotingsakkoord vereist.

Tom Blockmans

Inspecteur van Financiën

AFSCHRIJFEN

Aan de heer minister-president van de Vlaamse regering

Aan de heer secretaris-generaal van het Departement Cultuur, Jeugd en Media

Aan de heer Inspecteur van Financiën, de coördinator